

sen er dog gennemgaaende ret høj, navnlig i Forhold til de Priser, som „Alhedens Mergelforsyning“, der er et Andelsselskab, kan notere. Her er nemlig Prisen ansat til 5 Kr. pr. 20,000 Pd. Det synes derfor at maatte være meget formaalstjenligt at danne Andelsselskaber til Brydning af Mergel, idet det ser ud til, at man ad den Vej vil kunne faa Mergel adskilligt billigere end hos Ejerne af Lejerne.

Hermed er jeg færdig med Omtalen af de Ændringsforslag, der ere stillede til Landbrugsministeriets Budget, og jeg skal hermed anbefale de af Ministeren stillede og af Udvalget eller dets Flertal tiltraadte Ændringsforslag.

K. M. Klausen: Der er fra et Mindretals Side stillet nogle faa Ændringsforslag, som jeg skal tillade mig at berøre. Det første vedrører en Forhøjelse af Daglønningen og Akkordpriserne for Skovarbejderne henholdsvis med 40 Øre og 20 pCt. Det er jo ikke noget nyt. Det Krav har været rejst i forskellige Aar og været behandlet her ved Finansloven. Der er fra vor Side i Finansudvalget forlangt Oplysninger vedrørende de Priser, der betales af Staten til Skovarbejderne, og endvidere om de Priser, der betales Arbejderne i Statens Klitplantager. Vi have faaet en udførlig Fortegnelse, som findes aftrykt i Betænkningen. For øvrigt skal jeg ikke paa dette Tidspunkt komme nærmere ind paa Ændringsforslaget om Skovarbejderne. Der er jo ved det ærede Medlem for Silkeborg (Jacob Christensen) indbragt et Andragende fra en Kreds af Skovarbejdere, og jeg antager derfor, at det er det ærede Medlems Hensigt at ville tale om dette Spørgsmaal. Derimod kunde jeg ønske at gøre nogle Bemærkninger om Arbejderne i Klitplantagerne.

Vore Klitplantager strække sig nu over et Areal paa næsten 4 □-Mil, og der forefalder i dem en Mængde forskellige Arbejder. Der er Arbejder ved Planteskolen, ved Plantning, Kulturarbejder, Dæmpningsarbejder, Hugning, Hegnsarbejder, Vejarbejder og Vandledningsarbejder. Det er derfor en ret betydelig Arbejdsstyrke, der her beskæftiges dels paa Akkord og dels paa Dagløn. Med Hensyn til Akkordpriserne er det vanskeligt at udtale sig, fordi det for en stor Del er Jordarbejde, og det afhænger i høj Grad af Beskaffenheden af den Jord, man arbejder i. Hvis det var Jord i Lighed med den, der findes, hvor jeg bor, ude i Brønshøj,

vilde det ganske sikkert være en lav Akkordbetaling, men det er naturligvis betydelig lettere at arbejde i Jorden ovre i Klitplantagerne end i de stærke og lerede Jorder ude ved Brønshøj. Derimod kan man jo holde sig til Daglønnen. Og Timebetalingen og Daglønnen ligge jo i Almindelighed til Grund for Akkordpriserne. Man kan derfor sikkert gaa ud fra, at naar Daglønnen er lav, staa Akkordpriserne ogsaa i Forhold dertil.

Undersøger man nu Time- og Daglønnen, viser den sig i Ribe Amt at variere fra 20 og 25 til 30 Øre for Mænd og for Kvinder fra 13 og 15 til 17, højst 20 Øre. Og de 30 Øre for Mændene ere ikke noget, der ydes uafbrudt hele Aaret, det bemærkes, at det faa de kun i de 2 Maaneder Juli og August, hvor det naturligvis er vanskeligt at faa Arbejdere. Timelønnen er altsaa gennemgaaende lav, og den Dagløn, man kan faa ud af 10 Timer, er altsaa ikke ret stor.

Det er ogsaa interessant at lægge Mærke til de Bemærkninger, som Plantørerne have indsendt med Oplysningerne. Pantør P. Drewsen ved Nyminde skriver saaledes: „For overhovedet at kunne faa udført Arbejde her af de dygtige Folk for Timebetaling, maa denne sættes op til mindst 30 Øre, hvad der her paa Egnen udenfor Plantagen betragtes som et Minimum“. Og Plantøren i Oksby Plantage skriver, at der der betales 25 Øre for Mænd, men „det vil blive nødvendigt at sætte Timelønnen op, da ellers ingen Arbejdskraft vil kunne faas“. Ved Vejers Plantage hedder det: „Da private give højere Timeløn end Plantagen, vil det være nødvendigt at forhøje denne til Foraaret“. Gaa vi til Hjørring Amt, viser det sig, at Betalingen der gennemgaaende er meget lavere end i det sydvestlige Jylland. Oplysningerne fra Hjørring Amt ere endnu interessantere end de fra Ribe, idet man angiver Arbejdspriserne baade for 1897 og 1907. I Skagens Plantage betales der i 1897 20 Øre for Mænd i Timen og i 1907 28 Øre, for Kvinder er det henholdsvis 13 og 16 Øre. I Bunker Plantage ere Tallene 18 og 22 for Mænd, 13 og 15 for Kvinder. I Aalbæk Plantage fik Mændene i 1897 20 Øre og i 1907 22 Øre, Kvinderne 13 og 15. Ved Tværsted Plantage fik Mændene i 1897 20 Øre og i 1907 22 Øre. Ved Ugerby Plantage er Lønnen for Mænd bleven uforandret i de 10 Aar, nemlig 20 Øre pr. Time. For Kvinder var den i 1897 13 Øre og er nu 16 Øre. Ved Blokhush be-